

Hitler stavil nov predlog - Izjalovljeno izsiljevanje

NEMŠKI STRANKI FAŠISTOV IN CENTRISTOV STOPILI V KOALICIJO IN ZAHTEVATE, DA SE MORA ODSTRANITI KANCLER PAPAN. — V TEM SLUČAJU SE OBVEZUJETE PODPIRATI VLADO ZA ŠTIRI LETA.

Berlin, Nemčija. — Fašist Hitler je znatno popustil v svojih zahtevah. Dočim je še pred nedolгим hotel imeti celo nemško vlado izključno v rokah svojih pristašev, se je zdaj izrazil, da sploh ne zahteva, da bi v vladi sedeli fašisti, marveč je pripravljen, podpirati s svojo stranko tudi sedanjo "baronsko" vlado. Edini pogoj, ki ga stavi v to svrhu, je, da se mora odstraniti načelnik vlade, kancler von Papan.

Pred nedolгим časom ste stopili v zvezo Hitlerjeva fašistična stranka narodnih socialistov in centristi, stranka bivšega kanclerja Brueninga. Obe stranki skupno imate toliko poslancev, da prevladujete v parlamentu z nadpolovično večino glasov. Lahko bi na ta način zahtevali popolno vlado za se, a preti jim nevarnost od kanclerja Papan, da parlament ne razpusti; Papan ima tozadevno pooblastilo od predsednika Hindenburga že v žepu. Da preprečite ta razpust in absolutno diktatorstvo od strani Papan, je bilo sledilo, ste gori omenjeni stranki zavzeli drugo smer, namreč ne kako politično premirje.

V posebnem predlogu, ki ga bodo predložili predsedniku Hindenburgu pred prihodnjo sredo, ko se začne v parlamentu debata glede zaupnice vladi, se bodo voditelji fašistov in centristov izjavili, da so pripravljene za prihodnja štiri leta podpirati kabinet, ki bi si ga izvolil Hindenburg. Enako so tudi zadovoljni, da se izvede ekonomski program pol milijarde dolarjev, za katerega je napravila načrt sedanja vlada.

Pripravljeni so tudi za druge koncesije, in za vse to samo dod enim pogojem, namreč, da se odstrani kancler Papan. — Ostali člani kabineta še nadalje lahko ostanejo v vladi in koalicija celo priporoča, da bi se sedanjega vojnega ministra, Schleicherja, imenovalo kanclerjem.

Vzrok za odstavitev Papan navajajo to, da je njegova preteklost taka, da ni primeren, da bi sedel na tako važnem mestu. Kakor znano, je namreč bil Papan leta 1915 obtožen od Amerike vohunstva, ko je bil v Ameriki kot vojaški ataše, in je moral biti od Nemčije odpoklican.

VSE ZA ČAST

Budapesta, Ogrska. — Dasi je na Ogrskem dvoboj po zakonu prepovedan, se vedno še najdejo neki zeleni plemenitaši, da skušajo s tem srednjeveškim sredstvom oprati svojo dozdavno čast. Znani grof Hunyadi je je pončno pri tem skupil. "Razžalil" je tega gospoda neki dijak in grof je zahteval dvoboj. Sprva sta se šla na pištole. Streljala sta drug na drugega iz razdalje 20 korakov. Oba sta bila tako nervozna, da ni nobeden zadel. Grof ni bil s tem zadovoljen; rekel je, da mora na vsak način teči kri. Spopad-

IZSILJEVA-LEC PRIJET

Štiri premožne družine dobile grozilna pisma, da morajo plačati odkupnino za svoje hčerke.

Chicago, Ill. — Na lahek način je hotel priti neki 31letni Rudolf Diez do denarja, a mu je policija prekrizala račune, ko je že menil, da je dosegel svoj cilj.

Tekom zadnjega tedna so dobile štiri družine, ki so imele mlada dekleta, katera so bila na tem, da se poroče, grozilna pisma, da morajo plačati gotovo svoto kot odkupnino, drugače, da bodo umorjene njih hčerke. Vse te družine so premožne in izsiljevalec je vedel, da bodo z lahkeco plačale zahtevano svoto. Vsa štiri pisma so bila enaka, pisana na pisalni stroj, in so imela sledečo vsebino: "Čestitke vam in vaši hčerki k poroki — prepričani smo, da bo ženitovanje veselo — ako boste storili kakor vam naročamo — in ne poslušajte drugih "smart" ljudi". Ako pa nečete — potem pač ne bo nikakrta ženitovanja, ali vsaj dolgo ne bo trajalo — svojo hčer ljubite, ne res, in želite, da bi živela?" Sledi nato dolga razlaga, kako naj se svota denarja zavije in kam naj se položi in ob kateri uri.

Eni družini je bilo v pismu naročeno, naj položi svoj denar v petek opolnoči, trem drugim pa je bilo zapovedano v četrtek zjutraj, in sicer ob istem času in na istem kraju, namreč v vohodu stanovanjskega poslopja na 4427 No. Ashland Ave.

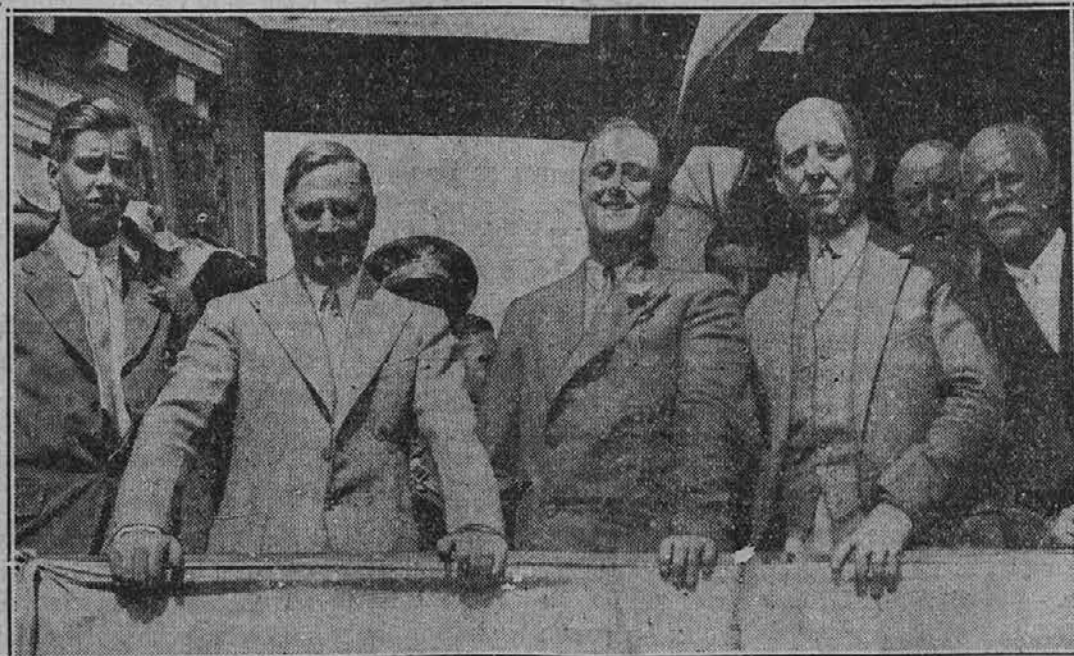
Policija, ki je bila obveščena, je ob določeni uri skrivaj zastražila določeni kraj. Mimo se je pripeljal v avtomobilu Diez, ki je pobral zavojce, o katerih je menil, da je v njih denar, v resnici pa je bil samo preprij, a v naslednjem trenutku je bil pa tudi že obkrožen od policistov. Napravila se je preiskava tudi v njegovem stanovanju, ki leži na drugi strani ceste od omenjenega poslopja, in tam so aretirali tudi njegovo ženo. Diez se izgovarja, da je delal po naročilu nekega neznanega moškega, od katerega je dobil v plačilo \$50, a izjavljal se ne veruje.

CERMAK SE VRAČA

Chicago, Ill. — Tukajšnji župan Cermak bo priplul s svojega evropskega potovanja v New York v torek. Tukajšnji mestni kontrolor mu bo šel do pristanišča naproti, da bosta potem skupno skušala dobiti na vzhodu kupce za čhaške bonde in davčne warrante, da s tem pomoreta mestu priti do tako potrebne gotovine.

la sta se nato s sabljami in pri tem je dijak zadal grofovskemu vratu šest inčev dolgo rano.

ROOSEVELT OB KAMPANJSKEM GOVORU

Svoj drugi kampanjski govor je imel demokratski predsedniški kandidat z verande hiše svojega prijatelja A. Harry Moore, governorja države New Jersey. Ni sliki se vidijo sledeče osebe: Na skrajni levi Rooseveltov sin John, daje gov. Moore, Roosevelt sam in župan mesta Jersey City, Hague.

NOVO ZNIŽEVANJE PLAČ

Nadaljnje znižanje železniških plač za 10 odstotkov.

Chicago, Ill. — Med železniškimi družbami in unijami železničarjev se obeta, da bo izbruhnil nov boj. Zastopniki železniških družb so se namreč v petek zedinili na tem, da se mora vsemu uslužbenstvu brez razlike znižati temeljna plača za skupno 20 odstotkov. Do zdaj je bila železničarjem plača znižana za 10 odstotkov po pogodbi, ki je stopila v veljavo s 1. februarjem in ki je imela veljati do prihodnjega 1. februarja. Novo znižanje nadaljnjih 10 odstotkov bi stopilo v veljavo po preteku te pogodbe. Kakor se čuje, se bodo unije odločno uprle temu.

HOOVER NE BO POTOVAL

New York, N. Y. — Kakor se je izrazil predsednik republikanskega glavnega stana, ne bo predsednik Hoover delal nikakih kampanjskih potovanj po deželi. Imel bo samo dva ali tri govore na volilce, v katerih bo povdarjal, kaj vse je njegova administracija dosegla, vse odgovore na očitke demokratov pa bo prepustil v prvi vrsti zakladniškemu tajniku Millsu.

EKSPLOZIJA RAZNESLA PARNIK

New York, N. Y. — Ena najstrahovitejših nesreč, kar jih ima New York zažnamovati tekom let, se je pripetila v petek v tukajšnji East reki. Na nekem starem malem parniku, ki je vozil delavce na delo pri novi kaznilnici na Riker's otoku, je med potjo eksplodiral parni kotel, in sicer s tako silo, da je celi parnik razneslo na drobne kosce. Pri prči mrtvih je bilo 37. Trupla nekaterih so bila vržena po zraku do sto jardov daleč. Ostalo osebje, katerega je bilo na parniku 120 mož, se je rešilo, večinoma s poškodobami. Da ni več žrtev utonilo, se je bilo zahvaliti temu, ker so kosi lesa od razbite ladje na gosto plavaljo vodi in je vsakdo imel priliko, da se je kakega oprijel, dokler ni prišla rešitev.

KRIŽEM SVETA

Rim, Italija. — Tukajšnja vlada je določila, da se morajo lahka vina napraviti nekoliko težja. Bela vina bodo morala imeti najmanj 9 odstotkov alkohola, črna pa 10, kar pomeni povišek enega odstotka.

Calgary, Alta, Kanada. — Tukajšnje mesto je dalo brezposelnim na izbiro, da morajo iti ali na delo, ali pa v ječo. V južni Alberti namreč primanjkuje farmerskih delavcev, a mnogi raje prejema od mesta podporo, kakor bi šli na poljsko delo.

Tokio, Japonska. — Pod pokroviteljstvom nekega tukajšnjega časopisa bo neki aeroplan poskusil preleteti Pacifiški ocean do Zed. držav. Prvi pristaneček bo v Nome, Alaska. Zaradi slabega vremena se bo polet brzkone zakasnil za nekaj dni.

Buenos Aires, Argentina. — Kakor govore poročila, je prišlo med paraguajskimi in bolivijskimi četami do oboroženega spopada za neko trdnjavo v spornem ozemlju Gran Chaco. Vesti si nasprotujejo o tem, kdo je prišel z napadom.

DRASTIČNO REDUCIRANJE

New York, N. Y. — Novi začasni župan McKee je odredil, da se morajo izdatki v novem mestnem proračunu znižati od 80 do 100 milijonov dolarjev. V to svrhu morajo vsi departamenti znižati svoje izdatke za 20 odstotkov. Župan pravi, da se bo s tem reduciranjem pripomoglo trgovini, da se bo poživila ne samo v New Yorku samem, marveč po celi deželi.

JAPONCI SE BOJE AMERIKE

Tokio, Japonska. — Nekaterje japonske patrijotične družbe so vložile oster protest, ker so Amerikanci pod vodstvom dveh ameriških bank jemali po Japonski fotografije slike. Nekateri listi trdijo, da se Amerikanci pripravljajo za vojno proti Japonski in bi te slike služile ameriški armadi pri bombardiranju. Zadeva je prišla tako daleč, da je moral ameriški poslanik posredovati glede nje pri japonskem zunanjem ministru.

PLAČILO VOJNIH DOLGOV

Francija in Anglija pričnete zopet s plačevanjem.

Washington, D. C. — Iz Pariza prihaja poročilo, da je zunanje ministerstvo podalo izjavo, iz katere se sklepa, da namerava francoska vlada ponovno pričeti s plačevanjem vojnih dolgov Ameriki s 15. decembrom. Enaka vest je malo prej prišla tudi iz Londona. V tukajšnjem uradu zveznega blagajničarja pa se vrši konferenca z zastopnikom Nemčije, da se dovoli Nemčiji 30mesečni moratorij za plačilo njenega dolga osem milijonov dolarjev, ki zapade koncem tega meseca.

USODEN SOLNČNI MRK

Logansport, Ind. — 49letni Foster Stoudt bo drago plačal svojo neprevidnost pri opazovanju zadnjega solnčnega mrka. Gledal je namreč v solnce s prostimi očmi, kar mu je tako škodovalo, da je moral takoj poiskati zdravniško pomoč. Stanje pa se je čimdalje bolj slabšalo, in zdaj je končno postal mož popolnoma slep.

ADVOKATI PREKANILI BANDITE

Chicago, Ill. — V neki advokatski urad na 9. nadstr. poslopja 11 So. La Salle St., so v petek vdrl štiri banditi, ki so tamkaj pobrali, kar so videli, da ima kaj vrednosti. Od omenjenih šest advokatov so vzeli dragocenosti v vrednosti \$2000. Tedaj pa so se pokazali advokati, da v vsakem položaju razumejo svoj "biznis". Banditom so pričeli govoriti drug za drugim tako dolgo, da so jih popolnoma zmešali in so jih končno prepričali, da tisti dragulji, ki so jih vzeli, niso pravi in da sploh nimajo nobene vrednosti. Banditi so jim nazadnje vrgli tiste dragulje nazaj ter povrhu še enmurni ugrabljenih \$11 in zbežali s plenom \$50.

Katoliški Slovenci oglašajte svoje prireditve v "Amerikanskem Slovencu"!

Iz Jugoslavije.

VAS ONEK NA KOČEVSKEM V OGNJU; PO PRVIH CENITVAH ZNAŠA ŠKODA PREKO DVA MILIJONA DINARJEV. — VELIK POŽAR NA ŠTAJERSKEM. — SMRTNA KOSA. — RAZNE NESREČE IN DRUGE NOVICE.

Enajstim posestnikom zgorelo 27 poslopij

Kočevje 23. avg. — Sinoči kmalu po deseti uri so se nepričakovano oglasile sirene raznih podjetij in takoj nato je začelo biti plat zvona. Prebivalstvo je razburjeno hitelo iz svojih hiš in ugledalo nad Sv. Ano, kako se je domnevalo, da gori v vasi Cvišlerjih, a je bilo kmalu ugotovljeno, da je ogenj v vasi Onek. Ta vas se je pred vsemi drugimi kočevskimi vasicami posebno odlikovala s ponesnimi kmečkimi domačijami. Lepimi gospodarskimi poslopji in razsežnimi sadonosniki, ki so posebno letos bogato rodili. — Kočevskim gasilec, ki so prihitali na mesto požara, se je nudil strašen in nad vse žalosten prizor. Središče lepe vasi je bilo v plamenih, ljudstvo je pa begalo v strašni paniki okoli. Mnogi so bili le na pol oblečeni, ker jih je ogenj prebudil le še v zadnjem trenutku, da so si mogli rešiti le golo življenje. Vse je begalo sem in tja, vpilo in jokalo. Gasilci iz Spodnjega Mozlja so bili prvi na mestu nesreče in so povedali, da je bilo kar strašno za gledati, kako so se poslopja užigala eno za drugim, kakor vžigalice. Nihče ni vedel kje bi se polotil gasiti, pa tudi bližini ni nikakih izvirkov. Le na spodnjem koncu vasi je večja luža za napajanje živine in od tam so zajemali vodo, da so vsaj oddaljenejša poslopja zavarovali pred plamenj. Vsedl strašne suše je bilo tudi to delo otežkočeno. — Strašna nesreča je tako nagloma nastala, da so začeli šele drugi dan razmišljati o postanku požara. Toliko je dognano, da je začelo goret v skednju Franca Kostnerja, ki je bil do vrha napolnjen s slamo in drugo krmo. Skedenj je bil v trenutku v plamenih, ki so istočasno zajeli tudi stanovanjsko hišo in se je ogenj od tam z neverjetno naglico širil. Ob hiše in gospodarska poslopja so; posestniki Franca Kostner, Thaler, Ana Laknerjeva, Kramer, Janez Kostner, Knafelj, Trampuš in Jaklič. Posestnik Huter in še nekaj drugih je pa ob gospodarska poslopja. Uničeni so seveda vsi pridelki, sadonosniki, vse pohištvo, veliko drv nekaj živine in prašičev in tudi nekaj denarja. Po prvi pavšalni cenitvi znaša škoda nad dva milijona dinarjev.

Jubilej

V krasni rajhenburški baziliki je obhajal 35 letnico mašništva rajhenburški župnik Melhior Zorko.

Zrtve dela

18 letnemu mizarskemu vajencu Antonu Kraljiču iz Strahomerja pod Krimom je padla na ramo deska in mu zlomila ključnico. — V Kamni gorici je rezalni stroj poškodova l roko 57 letnemu delavcu Jožefu Poljancu.

Sreča v nesreči

Pri zadnjem viharju, ki je divjal po Štajerskem, so sedeli v Rušah na vrtu pod mogočnim kostanjem Mulerjeve gostilne nekaj letoviščarji. Komaj so se umaknili pred viharjem in nalivom, že se je vrh košatega stanjanja zrušil na mizo, kjer so sedeli. — Pač res sreča.

Radi uničene letine

Toča, ki je uničila mnogim posestnikom na Štajerskem vse pridelke, je marsikaterega spfjavila skoro v obup. Najbolj si je pa to gnal k srcu posestnik Josip Žel iz Gačnika pri Jareni, ki se je iz obupa obesil.

Smrtna kosa

V Zagorju je umrl I. Peer steklarski starovpokojenec star nad 80 let. — V celjski javni bolnici je umrl Franjo Mramor, delavec in dinar iz Škoflje vasi, star 36 let. — V Soštanju je umrl Viktor Hauker, vnet gasilec.

Orjak svojega rodu

Z Doljenskega poročajo, da je neki solarček pri Krškem, pri nabiranju gob naletel na izrednega "jurja". Ta jur-velikan je tehtal skoro poldrugi kilogram in je res pravi velikan med gobami.

Stare korenine

Janez in Jožefa Blatnik v Drašči vasi pri Zužemberku, sta letos obhajala že 58 letnico zakonskega življenja. On je star 91, ona pa 87 let. Janez se je udeležil leta 1866 vojne na Laškem in večkrat povra, kako hudi boji so se bili in kako je cesar "prodal" Beneško Taljanu, da so Taljani od veselja norili. Bil je tudi 8 let v Ameriki in v Ameriki ima tudi dva sina.

Pet poslopij v Komarjevu žrtev ognja

Iz Sevnice poročajo, da je v nedeljo 21. avg. na nepojasnjen način začelo goret gospodarsko poslopje posestnika Komarja v Komarjevu. Močan veter je nesel ogorke 20 metrov daleč in zažgal gospodarsko poslopje rudarja Bobniča. V eni uri je bilo že pet poslopij v plamenih. Zmeda ljudi je bila tako velika, da so reševali nič

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891.

Izjaha vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevoev po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiskata: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Phone: CANAL 5544

Published By: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Telefon CANAL 5544

Table with subscription rates for various durations and regions like Chicago, Canada and Europe.

POZORI!—Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker a tem veliko pomagata listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu je čas do četrta dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

U.:

Prohibicija na rešetu

Kakor izgleda, bodo letošnje narodne volitve v Združenih državah spravile vprašanje prohibicije na rešetu. Ne mislimo na tako rešet, kakor so ga spravljal doslej še pri vsakih volitvah, da so o prohibiciji mnogo govorili, obljubovali itd., a po volitvah pa zopet in zopet pozabljali na vse, kar se je govorilo o prohibiciji pred volitvami.

Program republikanske stranke je sicer sprejel v svoj program tudi delno vprašanje prohibicije. Toda zdi se, da med republikanci ni prave iskrenosti v tem oziru in da hodijo z največjo previdnostjo okrog tega vprašanja, ker se boje suhačev, da bi zgbili njihove glasove.

Demokratska stranka in njen kandidat governor Roosevelt se izraža v svojih govorih jasno in določeno glede prohibicije. Odprto govori in dokazuje, da odpoklic suhaškega zakona je nujno potreben, če hočemo Združene države zlasti v davčnem oziru gospodarsko rehabilitirati in odpraviti večni strah pred vedno naraščajočimi davki.

Governor Roosevelt, demokratski kandidat, je v svojem govoru v Sea Girt, New Jersey, jasno in odprto povedal, da je prohibicija polje, kjer veržijo in kopljejo milijone razni bootlegarji in rakতিরji, a poleg vsega tega nima nobena oblast prave kontrole ne nad temi ogromnimi dohodki, ne nad izdelavo pijač, ki so po večini delane brez vsakih zdravstvenih predpisov in so v večini strup, ki ga narod uživa. Koliko pobojev, koliko zločinov se izvrši na račun prohibicije! Vse to bi se omejilo, če se postavi izdelavo opojnih pijač pod strogo državno kontrolo. Iz tega stališča demokratski kandidat odprto izjavlja, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da se dosedanja način prohibicije odpravi.

Konečno besedo pri tem bodo imeli pa seveda 8. novembra ameriški volilci s svojimi glasovnicami. Ti bodo pokazali, ali so za odpravo prohibicije ali ne.

U.:

Vulkan v Aziji

Zasedba Mandžurije od strani Japoncev in njih politično stremljenje v Aziji ustvarja pravcati vulkan, iz katerega zna začeti vsak čas bruhati. To vprašanje ni tako enostavno in brezpomembno, kakor si morda maršikdo na prvi pogled predstavlja. Za tem vprašanjem stojijo velika vprašanja, od katerih so odvisne gospodarske eksistence premmogih velikih držav.

V Aziji se začena doba velikih trgovskih konkurenec. Japonska je to predvidevala že pred 40 leti. Japonsko-ruska vojna, ki je tako srečno izpadla za Japonsko, je dala Japonski močno pozicijo v Aziji. Ze takrat je odrezala Rusijo od vzhodnega trga. S sedanjim zasedbo Mandžurije je to izpopolnila v taki meri, da se je pred Rusijo popolnoma zavarovala. Zdaj ji diši še Mongolija, da se tam Ruse odžaga popolnoma na vsem teritorialnem pasu od kineskega trga.

Japonska želi odžagati pa tudi Združene države od kineskega trga. Japonci so stanoviti in vztrajni ljudje, ki ne bodo odjenjali kar tako pri svojih načrtih. Japonci vedo določeno, kaj hočejo.

Združene države so v zadnjih letih do 60 odstotkov svojega izvoza poslale v Azijo. Na Kitajskem je največji trg za ameriške izdelke. Japonci tudi to vedo in izriniti iz Azije ameriški trg je glavni načrt Japonske. Trdi v Washingtonu vedo za japonske načrte. Vedo tudi v Evropi, a Evropejci iz zavisti do Amerike škodoželjno sekundirajo Azijcem proti Ameriki.

Gre za trgovino. Gre za obstoj Združenih držav in Japonske. Položaj se ostri iz leta v leto. Kdor bo kontroliral kitajski trg, bo imel v Aziji bodočnost. Tudi to vsi vedo. U-makniti kar tako se ne bo hotel nobeden. In kadar nastane položaj tak, spregovori orožje.

Vsak lahko vidi, ki hoče, da v Aziji odpira žrelo velikanski vulkan, ki bo izbruhnil iz sebe prej ali slej strahoviti spopad med belo in rumeno raso.

SLIKE IZ JUGOSLAVIJE NA ZAPADU

Colorado Springs, Colo. — okt. 8. Denver, Colo. — okt. 4. in 5. Kansas City, Kan. — okt. 8, 9, 10. in 11. St. Louis, Mo. — okt. 12. in 13.

Vse je že tako kazalo, da po slovenskih naselbinah na zapadu, še ne bodo imeli prilike videti slik iz Jugoslavije, vsaj v doglednem času ne. — Res, škoda bi bilo, da bi tako pomembne, zanimive in podučljive slike ležale doma zaprte, naši ljudje po naselbinah pa težko pričakujejo, da vidijo svojo rojstno domovino vsaj v slikah.

Sedaj vam lahko poročam, dragi slovenski rojaki veselo novice, da boste slike prav gotovo videli in videli jih boste prav te dni, kakor je bilo to že prvotno poročano. — Ker pa Mr. Grđina točasno radi trgovskih zadržkov, res, nikakor ne more potovati in izostati od doma za celi mesec ali več, je poveril to nalogo meni podpisaneemu, da grem jaz na to potovanje s slikami na zapad.

Tukaj se je Mr. Grđina zopet pokazal, kako požrtvovalen je. Slike, ki so ga stale z vso olego vred tisoče dolarjev, poleg tega pa še toliko zamudo časa, je pripravil prevzeti riziko in slike izročiti drugi osebi, samo da jih lahko vidite.

Slike se bodo torej kazale po posameznih naselbinah ravno tiste dni, kakor je že bilo v časopisu poročano. Da pa ne bo kakeljube pomote, naj vam tukaj kot v program, navedem še enkrat posamezne naselbine in pa datum, kedaj in v kateri naselbini se bodo kazale, da bo tako vsak pred časom vedel, kedaj bodo slike v njegovi naselbini, da tako lahko vredi svoj čas in gre gledat res prezanimive slike. Škoda bi bilo, prav zares, če bi kdo zamudil to priliko, ker je to mogoče prva in zadnja prilika, da kaj takega vidi, da vidi žive slike iz svoje drage domovine in ta in oni morda celo svoje sorodnike, znanee in prijatelje.

Slike se bodo kazale po tem redu: Omaha, Nebraska — sept. 17., 18. in 19. Rock Springs, Wyo. — sept. 22., 23., 24. in 25. Leadville, Colo. — sept. 27. in 28. Salida, Colo. — sept. 29. Pueblo, Colo. — okt. 1. in 2.

niste poslale svojih zastopnic. Prošene ste, da jih pošljete vsaj na prihodnji sestanek ki bo dne 26. septembra.

Naj vam na tem mestu malo pojasnim, zakaj smo se pričele zbirati skupaj. — Uzm vsaj, da je vsem članicam SZZ že znano, da bo imela naša organizacija SZZ. prihodnje leto koncem meseca maja tretjo konvencijo, ki se bo vršila v S. N. D. na Holmes Avenue. — Ta in ona članica bo morda mislila, da je do tedaj še dovolj časa, kar pa ne bo držalo, ker čas neprimerno hitro beži in prav nič prezgodaj nismo začele se zanimati za to. Potreba je, da se vse poprej vredi. Ker pa podružnici šteje 10 ni mogoče v vsem vse zmagovati, smo se vsled tega obrnile na vse ostale podružnice, nahajajoče se v Clevelandu in okolici. Naša sesterska dolžnost je, da se temu vabilu odzovemo in skupno delujemo v vseh ozirih. — Na prvem sestanku se je izvolil konvencni odbor, v katerega so bile izvoljene sledeče: Jennie Milavec od podr. št. 10 predsednica, Frances Ponikvar od podr. št. 25 podpredsednica, Anna Somrak od podr. št. 41 blagajničarka, Apolonija Kic od podr. št. 15 tajnica, Helen Tomažič od podr. št. 47 zapisničarka in poročevalka. Nadzornice so: Anna Slapko od podr. št. 14, Cecilija Brodnik od podr. št. 21 in Marie Marsič od podr. št. 50.

Ker bodo za časa konvencije gotovi stroški in ker je blagajna popolnoma prazna, zato nam bo treba poskrbeti, da si na kak način pridobimo kaj denarja. V ta namen je bilo na zadnjem sestanku sklenjeno, da dobi na prihodnjem sestanku vsaka podružnica po številu članic tikete, na katere se bo dala nagrada in sicer bodo tri nagrade. Prva bo \$10.00, druga \$5.00, tretja \$2.50. Ti tiketi bodo po 25c in vsaka članica je prošena, da vzame enega, ako ga ne more obdržati, naj ga pa ponudi komu drugemu v nakup.

Ker so sedaj tako slabi časi, ko je tolika brezposelnost, si pač nismo mogle drugače pomagati, da bi prišle do kakih dohodkov, kakor na tak način. Da bi naložile kake posebne naklade, smo bile prepričane, da bi se jih vse astrašile. Zato se nam je zdel ta način še najboljši, da bodo tako vsaj tri srečne, katere bodo namreč dobile omenjene nagrade. Te nagrade se bodo razdelile po novem letu, ko priredimo kako skupno prireditev. Več o tem se bo še poročalo.

Končno se vas še enkrat opominja, prosim in vabi, vse podružnice, katere ste bile zadnjič zastopane, kakor tudi podružnice šteje 32, 42 in 49, da se gotovo udeležite prihodnjega sestanka po svojih zastopnicah. Zavedajmo se, da spadamo vse skupaj, pod eno okrilje Slovenske Zenskosti Zveze in je torej naša dolžnost, da ena drugi pomagamo. Delujmo torej složno, ker le v složnosti je moč. — Ako želi še katerega podružnica v Ohio z nami sodelovati, ji kličemo dobrodošla in naj pošlje svoje zastopnice na prihodnji sestanek ki se

bo vršil dne 26. sept. t. l. ob 7:30 zvečer v cerkveni dvorani na Holmes Ave.

Za konv. pripravljalni odbor Helen Tomažič.

KAKO DELUJEJO V BARBERTONU

Barberton, O. Prve dni tega meseca je vladala taka vročina, da je bilo vsake obleke preveč, kar je človek imel na sebi. Pozneje je padlo precej dežja ki je napojil žejno zemljo in tudi zrak se je nekoliko shladil. — Tu in tam po raznih listih beremo, da bodo nekatere tovarne zopet odprle svoja vrata in sprejele prejšnje delavce nazaj na delo. Človek si misli, je li to verjetno ali ne, ker smo bili pač v času te depresije premmogokrat po takih obljubah goljufani, a prosperitete še ni od nikoder. — Dal Bog, da bi se danje obljube ne razblinile v nič, kakor so se vse dosedanje, da bo enkrat odzeto to strašno breme, ki tare delavca.

Ko se tu na tem strnememo možaki, največkrat pred tukajšnjim božjim hramom, se pogovarjamo, kako bi se dalo kaj ukreniti, da bi vsaj tisti ki še deloma pohajamo v tovarne na delo, pomagali v prihodnji zimi, da bi se kupilo revnim naše narodnosti, brez razlike strank, kaj za božične praznike. V to svrhu priredi naša fara Sv. Sreča Jezusovega piknik in sicer prihodnje nedeljo dne 18. septembra. Piknik bo na Hopocan Garden. Vstopnina na piknik bo prosta.

Tem potom ste najljubneje vabljivi vsi Slovenci in Hrvati iz Barbertona in okolice, da se kolikor mnogoštevilno vdeležite piknika. S tem boste naredili veliko dobro delo, da boste na ta način pomagali svojim stradajočim bratom in jim za praznike napravili malo veselja. Za udeležitev tega piknika se je že izrekel naš cerkveni pevski zbor pod vodstvom Mrs. Angele Beg, kakor tudi domači pevski zbor Javornik, pod vodstvom Mr. A. Bombacha. Obema pevskima zboroma gre za to najlepša hvala, ker nam s svojo vdeležitvijo obetata, da bo na pikniku veliko zabave za stare in mlade. Kakor se nadalje sliši bo na pikniku tudi dober prigrizek in pa izborna kapljica za suha grla. — Na svidenje torej, v nedeljo 18. septembra na Hopocan Garden. J. Ujčić, član cerkv. odb.

ZAKAJ JEMO POLETI MANJ KAKOR POZIMI?

Do neke mere ureja telo prizvajanje toplote s tem, da omejuje notranje zgorevanje. Če se pa pri močni temperaturi od zunaj zgorevanje na ta način zmanjša, potrebuje ta proces manj snovi za zgorevanje, torej ni treba, da se mu toliko te snovi dovaja. Tako prihaja, da použije človek poleti manj zgorljive hrane kakor pozimi. Iz prav tega vzroka se ljudje na hladnem severu hranijo z živili visoke hranilne vrednosti (maščobami) kakor ljudje v južnih krajih, kjer povsem zadostuje hrana iz ogljikovih hidratov, sladkorja, sadja itd.

V šoli. Profesor: — Jamnik, je vam znah kak primer tresenja?

— Je, gospod profesor. Kadar odpirate notez.

Slaba vest. — Papa, ali bi se znal podpisati z zavezanimi očmi?

— Seveda, drugo dete. — No, pa mi podpiši tu izpričevalo.

Idealno letovišče. — Ta kraj je res idealno letovišče! Če gojiš sport, se tako utrušiš, da moraš v posteljo, če pa ne gojiš sporta, dremaš od samega dolgega časa.

Barbar. — Zena: Šivilja pravi, da mi ne bo več delala oblek, dokler ne poravnáš za dnjega računa.

Mož: — Imenitno, takoj ji sporočim da je njena ostavka sprejeta.

Dobra informacija. — Prosim, kam pa vozi ta tramvaj? — Na končno postajo. — Hvala. In mi ne bo treba prestopiti?

Prezgodaj se je veselil — Trgovec z jestvinami trgovskemu pomočniku: No, vidim vam na veselem obrazu, da ste srečno spečali želtavo surovo maslo.

Pomočnik: Res! Zraven pa še vsa stara jajca in smrdljivo gnjat. Vse je kupila gospa Karjola.

Trgovec: Kdo? Za božjo voljo! Takoj se moram javiti bolnega; za drevo me je namreč povabila k večerji.

Brihten sinček — Mama, tu imaš dinar nazaj! — Ali nisi kupil znamke in jo prilepil na pismo?

— Ne, veš, sem kar hitro pismo vrgetl v nabiralnik in nihče me ni videl!

Nerazumljivo. — Kaj pravi tvoja žena, če prides pozno ponoči domov? — Nič, nisem oženjen. — Nisi oženjen. Zakaj pa ne hodiš potem takem bolj zgodaj domov?

Na razburkanem morju — Gospod, boljje je, da me plačate takoj. Saj ne vem če pride kdo od naju še kdaj na suho!

Poslovna motnja. — Znani odvetnik je nekoč pred sodiščem zagovarjal nekega vlomilca in zahteval naj bo oproščen, ker da je nedolžen. Med zagovorom pa je obtoženec hotel svojemu odvetniku neka sporočiti in ga je pocukal za rokav. Zagovornika je to tako razburilo, da je na glas vzkliknil: Nikar me ne motite v govoru, tudi jaz vas nisem motil pri vlovu.

TARZAN GRE PO ZLATO V OPAR.

Werperju niso šli iz glave dragulji, ki jih je videl pri Tarzanu. Tuhtal je, na kak način bi se jih polastil. Vedel je, da bi bilo nesmiselno, spustiti se v borbo za nje proti orjaškemu Tarzanu. Poslušal se je končno zvite nakane. Vlegel se je in se delal, kakor da je zaspal, pri tem pa skrivaj opazoval Tarzana. Videl je, da tudi njega Tarzan napeto opazuje, zato je simuliral trden spanec.

Tarzan je z instinktom divjaka, v katerega se je izpremenil, sumil, da bi se njegov tovariš rad polastil njegovih draguljev. Pokazal je to, ko je enkrat posegel po njih. Hotel si jih je zato zavarovati. Videl je črnce, da so zakopali svojo imovino; tudi on bo storil enako. Vzel je nož, izkopal jamico, položil vanjo dragulje in jo zopet zakopal. Werper je komal pridržal vzklik veselja, ko je to videl.

Po dovršenem delu se je Tarzan vlegel in zaspal. Zdaj je prišla prava prilika za pohlepnega Werperja. Vendar pa se ni upal takoj premakniti ter je počakal, da je trden spanec objel divjaka. Celu uro je čakal, predno se je dvignil, se počasi splazil proti jantici in jo odkopal. V naslednjem trenutku so bili dragulji že na varnem za njegovo srajočo. Zakopal je jamico in misli so se mu bliskovito vrstile v glavi.

Če se Tarzan zdaj zbudi in opazi tatvino! To pomeni za Werperja gotovo smrt. A Tarzan se ni zbudi, niti ne, ko je nekje v džungli glasno sarjovet leopard. Werper je še vedno imel v roki nož. Pogledal je spečega Tarzana in zlobna misel mu je šnila v glavo. "Zakaj bi ga ne? Potem bi bil varen pred njim." Dvignil je nož svečence, pred katerim ga je rešil Tarzan, in se po kolenih pričel plaziti proti svojemu rešitelju.

Advertisement for 'LEPOTA SLOVENIJE' featuring 'Gorenjska' with illustrations and text describing the book's content and price (\$2.00).

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR

- 18 Nedelja — Jožef K. Zofija.
- 19 Ponedeljek — Januarij.
- 20 Torek — Evstahij.
- 21 Sreda — Matej.
- 22 Četrtek — Tomaž. Mavricij.
- 23 Petek — Lin. Tekla.
- 24 Sobota — Gerard. Pacifik.

Rev. J. C. Smoley:

OSEMNAJSTA NEDELJA PO BINKOSTIH

Božja svetost in pravičnost je prevelika, da bi mogel ostati greh nekažnovan. Kdor Boga razžali, naj pričakuje kazen, za male grehe časno kazen, za smrten greh pa razen časne še večno kazen. Tudi mrtvoudni v današnjem evangeliju je moral prenašati hudo bolezen kot časno kazen za svoje grehe. Vidimo to iz tega, ker je Gospod najprej ozdravil njegovo dušo: "Zaupaj sin, odpuščeni so ti tvoji grehi." Šele potem mu je odvzel tudi časno kazen in mu rekel: "Vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom."

Tudi nam pravi namestnik božji: "Odpuščeni so ti tvoji grehi, kadar nas v sv. spovedi odveže naših grehov. Nima pa duhovnik oblasti, da bi nam odvzel, kakor Izveličar, tudi časne kazni. Vredna spoved nas osvobodi sicer greha in večnih kazni, toda bolezn, križev, težav, nesreč, ki jih moramo trpeti kot časno kazen za naše grehe, se nam le deloma odpusti. Večji del ostane na nas. In te časne kazni moramo trpeti ali tu na tem svetu, ali pa, če umirjemo prej kakor smo jih pretrpeli, v viadah. Preštejmo vse velike in male grehe našega življenja, pomislimo na vse kraje, kjer smo bili, na vse ljudi, s katerimi smo bili v našem življenju vkup, pomislimo na vse dneve in ure, v katerih smo grešili, pa bomo morali s preokom vzdihnuti: "Moji grehi so brezštevni, kakor pesek ob morskem bregu." Če sedaj zasluži vsak, tudi najmanjši greh svojo kazen, koliko kazni moramo mi pričakovati! V puščavi so se uprli Izraelci proti Bogu, na Mozesovo prošnjo jim je Bog odpustil greh, ne pa časne kazni: "Nobeden teh, ki niso poslušali mojega glasu, ne bo videl dežele, ki sem jo obljubil njihovim očetom." David je storil dva greha, Bog mu jih je odpustil, toda njegovo življenje je bilo polno trpljenja in nesreč do njegove smrti.

Ali ni pa nobenega sredstva, da bi mogli zadostiti za časne kazni? Je, in sicer v prvi vrsti pokora, ki nam jo naloži spovednik pri sv. spovedi. Je molitev, post, miloščina, dobra dela, samozatajevanje, ljubezen do bližnjega in usmiljenje. V teh delih se vadimo. Ne bomo samo zadostili za naše grehe, ampak si še pridobili za večnost. Je pa še eno sredstvo, ljubezen. Odršenikova je pškrbela, da človek lahko popolnoma zadosti za časne kazni že na tem svetu. Dal je cerkvi potrebno oblast in te oblasti se ona poslužuje, ko nam daje odpustke. Podeljuje nam nepopolen odpustek, to se pravi, odpusti nam del časnih kazni, ali pa nam podeljuje pod gotovimi pogoji popoln odpustek, če vredno sprejmemo sv. zakramente in opravimo druge zahtevane pogoje.

Da bomo ušli kaznim božje pravičnosti, se bomo posluževali vseh pripomočkov, ki so nam na razpolago, podobni hočemo biti evangeljskemu kupčevalcu, ki je prodal vse, kar je imel, da je mogel kupiti dragoceni biser.

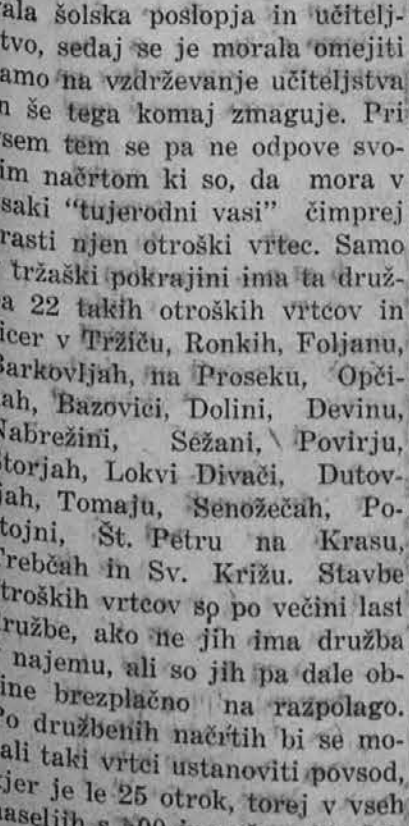
IZ DEŽELE SUŽENJSTVA IN TRPLJENJA

"Italia Redenta" v novih pokrajinah

Ze nekaj let deluje Italijanska šolska družba "Italia Redenta" v po vojni pridobljenih pokrajinah. V zadnjih časih je, kakor poročajo zašla v velike finančne stiske. Razine podpore ki jih je družba prejemale od države, pokrajinske uprave in večjih občin so se zelo zmanjšale in tako je družba po večini navezana le na prostovoljne prispevke raznih zasebnikov. Da pred kratkim je družba vzdrževala šolska poslopja in učiteljsvo, sedaj se je morala omejiti samo na vzdrževanje učiteljsva in še tega komaj zmaguje. Pri vsem tem se pa ne odpove svojim načrtom ki so, da mora v vsaki "tujerodni vasi" čimprej zrasti njen otroški vrtec. Samo v tržaški pokrajini ima ta družba 22 takih otroških vrtcev in sicer v Tržiču, Ronkih, Foljanu, Barkovljah, na Proseku, Opčinah, Bazovici, Dolini, Devinu, Nabrežini, Sežani, Povirju, Štorjah, Lokvi Divači, Dutovljah, Tomaju, Senožečah, Polstojni, Št. Petru na Krasu, Trebach in Sv. Križu. Stavbe otroških vrtcev so po večini last družbe, ako ne jih ima družba v najemu, ali so jih pa dale občine brezplačno na razpolago. Po družbenih načrtih bi se morali taki vrtec ustanoviti povsod, kjer je le 25 otrok, torej v vseh naseljih s 500 in več prebivalci. Da bi družba te svoje načrte uresničila, so pričeli v posled-

njih dneh siliti podeželske občine, naj na svoje stroške in s pomočjo prebivalstva zgrade še v 32 občinah potrebna poslopja za take vrtece in poleg tega še stanovanje za učiteljsvo. Ljudje bi naj kar sami gradili te stavbe, za potujčevanje svojih lastnih otrok. Izključeno seveda ni, da bodo kraški podeštati nazadnje ljudstvo res prisilili in naglali kraške kmete na tlako, da

PRESEDNIK NA KONJU

Slika kaže predsednika Hooverja na njegovem priljubljenem zrebcu "Billie", ko je šel nedavno za par dni na oddih v svoji "Rapidan Camp".

POTOPLJENO LADJO DVIGNILI

V Kiel, Nemčija, so dvignili iz vode potopljeno ladjo "Niobe", ki se je pogreznila vsled eksplozije. Slika kaže, kako strahovito je eksplozija razmesarila ladjo, pri čemer je bila tudi večina moštva ubita.

se bo njihova deca čimprej potujčila. — Družba utemeljuje te potrebe po takih vrtecih na ta način, da deca slovanskih staršev bi mogla biti od svojega tretjega leta v takem vrtcu, da se privadi italijanščine in opusti slovenščino. Le na ta način, pravijo, bodo imele sedanje ljudske šole uspehe, in ne bo treba otrokom po tri leta hoditi v prvi razred, kakor morajo sedaj, in to samo radi tega, ker ne obvladajo italijanščine. Nadalje ugotavlja družba "Italia Redenta", da spriči devet let, popolnoma italijanske šole, ni zaznamovati skoro nikakih uspehov. — Ta utemeljitev pač pomeni, kako malo koristi italijanska šola splošni izobrazbi slovenskih otrok in kako malo uspeha je vse fašistično nasilje nad našim kraškim ljudstvom in nad njegovo narodno, jezikovno in kulturno lastnino.

Tolminska gimnazija

Tolminska gimnazija je znova v krizi. Število dijakov pada leto za letom, posebno pa število slovenskih dijakov. V Škodnikovem konviktju je bilo lani vpisanih 153 gojencev, na gimnaziji je bilo poleg teh vpisanih le še kakih 50 fantov in deklet. Pred leti je bila med dijaki še velika večina slovenskih gojencev, v preteklem letu jih je bila le še tretjina. Čim bolj sta zavod in šola postala italijanska in fašistična, tem manj Slovencev je bilo med njenimi učenci in tem manjše število je bilo učencev in gojencev. Vlada je že pred par leti hotela spremeniti gimnazijo v kmetijsko šolo in le intelektualni fašistični krogi so po velikih naporih pripravili vlado do tega, da je še nadalje izdajala velike vsote za vzdrževanje tolminske gimnazije, od katere pa nima nobenega dobička, ker vedno manj služi svojemu namenu za katerega je bila ustanovljena, namreč — asimilacijskemu namenu. Fašistom in zlasti tolminskim profesorjem gre za službo in za kruh. Zato so se pa letos ob pričetku šolskega leta dvignili in v tržaškem "Pincolo" napisali, kolikšnega pomena za italijansko državo da je rav-

no gimnazija v Tolminu, ki je oddaljen komaj par kilometrov od meje. Omenili so, da so tamošnji profesorji pravi misijonarji med samim "tujerodnim" ljudstvom in da ta gimnazija služi bolj stotinam dijakov iz Furlanije, iz Trsta in drugih italijanskih pokrajin na severu države in da je obstoj gimnazije potreben v svrhu nacionalne vzgoje italijanskih otrok tujerodnih staršev.

Radi bega čez mejo

Nedavno se je vrnil v Julijsko krajino Dominik Žagar iz Bovca. Takoj na meji so ga vstavili karabinerji in ga pridržali v zapori. Žagar jim je izpovedal, da se je zato vrnil, da odsluži vojaški rok. Karabinerji so pa dognali, da je lani brez potnega lista zbežal od doma čez mejo in bil radi tega v kontumaciji obsojen na več mesecev ječe. Tako bo moral sedaj Žagar najprej k vojakom, potem pa še v ječo.

Vodovod bodo gradili

V št. viškem okraju v Trstu nameravajo zgraditi vodovodni rezervoar s 4000 m dolgim vodnim omrežjem, kar bo stalo skoraj 4 in pol milijona lir. Delalo bo okoli 100 delavcev za dobo 6 mesecev.

Pravi iskren prijatelj je biser, ki se sveti tudi v temi.

Manj ko človek govori med ljudmi, boljše je.

Ni vse zlato, kar se sveti, pa tudi ti ni vsak prijatelj, ki se ti smeje.

ŠIROM JUGOSLAVIJE

Menina planine

Na Menini planini v kamniškem okraju so meseca julija blagoslovili lep planinski stan ob veliki udeležbi planincev. Blagoslov je izvršil navdušen planinec, profesor g. Janko Mlakar.

Obračun med fanti

Med preprirom je udaril s cepinom po glavi neki fant 24letnega delavca Franca Ibc iz Podcerkve, obč. Stari trg pri Ložu.

Modernizacija

Kakor poročajo iz Ptujja, hočejo tudi tam biti napredni. — Ker pa mnogi mislijo, da je višek naprednosti v zvočnem filmu, so se posebno trudili, da ga tudi Ptuj dobi in tako se je tudi zgodilo.

Smrtna nesreča

V gozdu pri Vrapču poleg Zagreba je sekal drva 20letni Dragutin Ivanov. Splezal je na visoko drevo, da bi obsekalo vejo, pri tem je omahnil in padel 10 m globoko, kjer je obležal nezavesten. Na poti v bolnico je izdihnil.

Na strupeno kačo je stopila

Na strupeno kačo, ki se je solnčila ob poti, je stopila 28letna dekla Katarina Stramskova iz Draže vasi pri Žičah. Kača je Ano usekala v nogo.

Utonil

Poročajo iz Št. Jerneja na Dolenjskem, da je utonil v va-

ški luži okoli 35 let stari posestnik Grubar z Vel. Bana. Popravljal je lesu pri vrtni ograji, ki je poleg luže, postalo mu je slabo, da je omahnil v lužo in utonil.

Smrtna nesreča

Pri delu v jami je udaril rudarja Zupanca od Sv. Jederti nad Laškim ročaj dvigala in sicer s tako silo, da mu je počila lobanja in je drugi dan umrl v celjski bolnici.

Francosko odlikovanje

Profesor Ivan Bele v Ljubljani je bil odlikovan s palmo oficirja akademije, s katero ga je odlikoval francoski prosvetni minister, odlikovanje mu je pa izročil francoski konzul v Ljubljani.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrla Ana Mesarjeva, hči ravnateljice Jugoslovanske knjigarne. — V Dravogradu je umrl Alojzij Košir, gostilničar in trgovec, star 36 let. — V Ljubljani je umrl Lenart Bešter.

Smrt pod zabojem

Z drugimi otroci se je igral na domačem skednju tudi šestletni sinček posestnika Žurmana v Pesjem pri Šoštanju. Plezal so po na steno priloženem zaboju, ki se je zvrnil na šestletnega Ferda in mu zdrobil prsni koš, da je otrok izdihnil. — Tako pride nesreča, če se otroci igrajo brez nadzorstva.

Strela ubila kmeta

Nad Pribojem v Bosni je med nevihto, ki je napravila veliko škodo, udarila strela v 50letnega Šelkanovića in ubila njega in njegovega konja.

Z voza je padla

30letna Franciška Lebičeva iz Nove Cerkve je padla z voza in se prav nevarno pobila, da je morala v celjsko bolnico.

NA PRODAJ

20 akrov obsegajoča farma za sadje v bližini So. Haven, Mich. Lastnik: Zajček, 3044 Wallace St., Chicago, Ill.

DR. ALLAN J. HRUBY

Specijalist za pljučne in srčne bolezni
Tél. Rockwell 3364
Stanovanje: 1130 No. Lorel Ave.
Tél. Austin 2376, Chicago
Urad: 3335 West 26th Street
Uradne ure: 5 do 9 zveč razen sred. ob sredah 9 do 11 dop.; ob sobotah 1 do 4 pop.

Nesreča
V Hotinji vasi pri Ponikvi je 52letna poljska delavka Ivanka Stanjko tlačila seno na kozolcu. Med delom ji je nepričakovano spodrsnilo, da je padla na tla. Pri padcu si je zlomila hrbtenico.

Zalostne posledice hude jeze

V bližini vasi Ogorevca pri Sv. Juriju ob južni žel. sta se sprla brata Ivan in Tomaž Jančič radi otrok. Tomazevi otroci so se namreč igrali ob Ivanovi njivi in med igro osmukali par pšeničnih klasov. To je Ivana razjezilo, da je otroke napodil. Tomaž je radi tega brata udaril, ta pa jezen zamahnil s koso proti bratu in ga zadela v prsa, da je na mestu obležal.

LEPA PRILožNOST!

Prodam mlin s krasnim posestvom, stalna vodna moč 20 H. P., obstoječe iz mlina 20x10 m, dveh stanovanjskih hiš, ena 14x10 m, druga 14x7 m. Zraven hlev za goveje in konjsko živino, kozolec in svinjaki. Vse stavbe so trdno zidane, kleti obokane. Prostor je pripraven za vsako tovarno ali trgovino. — MARTIN BLAJ, Radeče 92 pri Zidanem mostu, Jugoslavija.

DENAR

V Jugoslavijo in druge države pošiljam zanesljivo in točno po dnevnem kurzu. Včeraj smo računali:

Za 100 din	\$ 2.25
Za 250 din	\$ 5.05
Za 500 din	\$ 9.50
Za 1000 din	\$18.50
Za 2500 din	\$46.15
Za 5000 din	\$91.50

Za 100 lir	\$ 5.90
Za 500 lir	\$27.00
Za 1000 lir	\$53.25

Pri večjih svotah primeren popust. Money Order in pisma naslavljajte na:

JOHN JERICHI
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

V JUGOSLAVIJO
Preko Bremena
Z NAJHITREJŠIMI PARNIKI
KAR JIH PIJUE
BREMEN EUROPA
Pošten v lask ob parniku v Bremenu Jamci najbolj pripravno potovanje v Ljubljano.
Poiznista da katerikoli agent ali
130 WEST RANDOLPH STREET,
CHICAGO, ILL.
NORTH GERMAN LLOYD

DRUŠTVO SV. JERONIMA
ŠTEV. 153, K.S.K.J., CANONSBURG, PA.
Sprejema vse zavedne katoliške Slovence in Slovenke od 16. do 55. leta, v mladinski oddelek pa od rojstva do 16. leta.
Zbora vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v lastnem prostoru.
Za nadaljna poiznista se obrnite na spodaj podpisani društveni odbor:
MIKE TOMŠIČ, predsednik,
STANLEY SOBERL, tajnik,
ANTON TOMŠIČ, blagajnik.

Društvo sv. Jožefa
ŠTEV. 169, K. S. K. JEDNOTE.
Cleveland, Ohio
Predsednik, LAURENCE LESKOVEC.
Podpredsednik, FRANK MATOH.
Tajnik, GEORGE PANCHUR, 829 E. 143rd St.
Blagajnik, JOHN J. OMERZA.
Društvene seje se vršijo vsaki tretji četrtek v mesecu v Sl. domu na Holmes, ob pol osmih zvečer.
Društvo vsprejema v svojo sredo člane, stare od 16. do 55. let. Zavarujete se lahko od \$250.00, in 1 dolar bolniške podpore, do \$2000.00 in \$2 podpore.
Otroke se sprejema takoj po krstu, in so v mlad. oddelku do 16. leta; plačujejo malenkostno svoto 15c na mesec, ali pa 30c, in zato dobijo v slučaju smrti na 15c največ \$450.00, za 30c pa Jednota plača \$1000.00.
VSI, KATERI SE NISTE ZAVAROVANI, ZAVARUJTE SE IN PRISTOPITE K NAŠEMU DRUŠTVU!

NOVI NASLOV
je potrebno, da v času selitve sporočite Upravi lista takoj. Najbolje, da v času selitve naznanite na dopisnici ali v pismu vaš novi naslov PAR DNI V NAPREJ, recimo teden, ali vsaj TRI DNI V NAPREJ. Navedite v pismu, kateri dan se bote preselili na novi naslov in Uprava bo skrbela, da z dotičnim dnem, ko bote prišli na novi naslov bote tudi že list prejemale na novi naslov. Obenem je sedaj

NOVA DOLOČBA
v veljavi, da namreč pošta računa izdajateljem časopisov po 2c za poštino za vsako obvestilo, kar je bilo poprej prosto. Ako pa naročniki sami točno poročajo svoje nove naslove, to odpade. Zato prav tuljudno prosimo vse naše drage naročnike, da v času selitve nam takoj in če le moč par dni v naprej sporoče svoj novi naslov. S tem bodo pomagali, da bodo točno list prejemale za novi naslov in pomagali bodo listu, da ne bo imel stroškov za poštna obvestila.

Pri sporočanju novega naslova se poslužite spodnjega kupona, katerega izpolnite, izrežite in pošljite na Upravo lista.

KUPON

UPRAVA "AM. SLOVENEK",
1849 West 22nd St., Chicago, Ill.

Čenjeni: — Sporočam Vam, da se bom preselil(a), na novi naslov dne ..... in prosim, da mi začnete s tem dnem pošiljati list na novi naslov.

Ime .....

Novi naslov .....

Mesto .....

Moj dosedanji stari naslov je bil: .....

Naslov .....

Mesto .....

Kmečki punt

AVGUST ŠENOVA:

Poslovenil Joža Glonar.

"Andrej!" ga je poklical Gubec, "pojdi sem, nekaj ti imam povedati. Nocoj bo Tahi s svojo četo krenil proti Madžarski."

"In?" vpraša Andrej.

"Pohiti, kolikor morejo tvoje noge, proti Susjedu. Skrij se v grmovje nad cesto, po kateri morajo konjeniki iti."

"Čemu?"

"Ali se hočeš maščevati nad Tahom?"

"Stokrat, če treba!" je kliknil Andrej.

"Dobro; stori, kakor sem ti rekel, in ko bo šla četa mimo, zakličti iz grmovja na vse grlo: "Gjuro Mogaič, Jana te kliče!" In dobro pazi, ali se bo kdo oglašil. Pozvedi, koliko oborožencev je ostalo na gradu, potem pa se vrni čim prej sem in poišči me v hiši Ilije Gregoriča!"

Andrej se je začudil in nekaj časa gledal Gubca, na to pa je pomežiknil, prikimal z glavom in pohitel proti Zaprešiču; Gubec pa se je poslovil od župnika in krenil proti hiši svojega botra Ilije.

Počasi so tekle nočne ure, za mizo sta sedela Ilija in Matija in se tiho razgovarjala. Otroci so že davno zaspali. Trska je dogorela. Kata je nataknila drugo in si mela zaspane oči. Naenkrat je zalajal pes, kmeta sta prisluhnila, takoj za tem pa je nekdo potrkal na okno. Kata je odprla in v sobo je stopil Andrej, ves zapršen in brez sape; kakor kamen je padel na klop, vzdihnil "Ah!" in si z rokavom otrl potno čelo.

"Govori!" je zaklical Matija in je vstal iz mize.

"Dajte mi vina!" je zastokal Andrej, posegel po vrču in ga izpil, "hvala Bogu, da sem tu. Čuj torej! Prišel sem do Ivanca. Tam zapustim cesto in krenem v breg. Na polovici brega sem sledil cesti skozi grmovje in trnje. Glejte čisto krvave roke imam. Pri cerkvi svetega Martina sem se spustil v klanec, pozneje pa sem se popel na drugi breg ravno nad cesto, ki gre proti Zagrebu. Precej strm je in gosto obrastel. Na drugi strani je stal na bregu grad Susjed s svetlimi okni, kakor črn, rogat maček z ognjenimi očmi. Spodaj v vasi so goreli ognji, okoli njih pa je mrgolelo vojakov na konjih. Dobro sem čul, kako so kričali in kleli in kako so sablje žvenketale. Zlezel sem na star, močan gaber. Tam sem med vejevjem ležal na trebuhu kakor mačka, ki preži na vrabca. Naenkrat se je v gradu oglašila trobenta, za njo pa kakih deset v vasi pod gradom. Konjeniki so se postavili v vrste, sablje in kopja so se zableščala v mesečini. Grajska vrata so se odprla in iz njih se je pomaknil izprevod. Na čelu ogromen konjenik pod veliko kumčo; njegova senca je hitela po obronku brega. To je bil Tahi, Bog ga ubij! Za njim ostali oboroženi konjeniki, a tudi neoboroženi pešci, ki so jih konjeniki gnali na konopcih. Bili so naši fantje, ki jih je Tahi po sili vzel med vojake. Uf, grlo me peče! Dajte mi vina!"

"Pij in nadaljuj," je zaklical Gubec in široko odprl oči.

"Tedadaj," je nadaljeval Andrej, ko se je okreplil in zamisljal, "je vsa četa s Tahom vred krenila na pot proti Zagrebu. Bili so že skoro pod menoj. Stisnil sem glavo med rogovile in zatulil: "Gjuro Mogaič, Jana te kliče!" Tedaj se je iz čete čul žalosten glas: "Jana, moja Jana!" in eden izmed pešcev se je zgrudil na tla.

"Ha," je udaril Gubec s pestjo po miž, "to je Gjuro, moj Gjuro!"

"Ne vem, kdo je bil," je odvrnil Andrej, "videl sem pa, kako so ga pobrali in naložili na konja. Dva, trije so proti meni ustrelili. Kro-

gelj nisem čutil, čul sem samo, kako so streljali med bregovi odmevali. Četa je šla dalje in vse je bilo mirno. Tedaj sem krenil v vas, kjer mi je povedal Filipič, da je v gradu kakih šestdeset oborožencev in precej topov. In potem — sem prišel sem. Ali je to tvoje maščevanje, Gubec?"

"Ali si čul, boter Ilija," je zakričal Gubec in stisnil pesti na mizi, "to je bil Gjuro, moj Gjuro. Razbojnik! So ga odpeljali kakor ščene. In krvnik Tahi je rekel, da ga ni v gradu; plemenitnik je to rekel, plemič se je zlagal!" Ilija Gregorič odvrne mirno.

"Ne jezi se, boter Ilija. Sedaj vsaj vemo, kako je in kaj je treba narediti."

"Da," je odgovoril Ilija resno, "bodi v božjem imenu, Andrej, reci Ivanu Sabovu, naj pride jutri k meni v Stubico. Ti Ilija poznaš svoje ljudi; stopi v Zaprešič, Stupnik, Stenjevec, Trgovino, jaz bom opravil tukaj za goro, ti Andrej pa boš šel v Mokrice in rekel gospodu Stjepanu, da bo čez osem dni polna luna, ob ščipu pa se bo vzdignilo vse."

Tako je uravnal Gubec; Ilija in Andrej sta mu pritrdila, botra Kata pa je peljala Gubca na seno in mu želela lahko noč.

Osem dni je minilo. Tahi je pač že na Madžarskem. Pokrajina je mirna, nikjer se kmetje ne protivijo in ne upirajo. Vse dela kakor po navadi, vse molči kakor da je nemo. "Psi so se naenkrat izprevrgli v backe!" se zasmehje v šali Peter Bošnjak Petru Petričeviču, kastelanu na Susjedu.

Prišla je noč, prišel na nebo tudi ščip. Vas pod Susjedom je bila kakor mrtva, vse je spalo. Tudi na gradu je vse zaspalo — razen stražarja in gospe Helene. Tahova žena je sedela v mali z modrimi tapetami obiti sobi za veliko mizo. Na stolu je svetilka, čije slaba luč je podrhtavala v somračni sobi in čudno poigravala na starinski sliki Dore Arlandove.

Ometa v dolgo belo haljo, pokrita s široko čepico je sedela bleda gospa Helena in oprala svojo glavo na lakat. Črne oči so ji blodile po spretno slikani knjigi, ki je ležala pred njo. V nočni tišini je molila večerno molitev. Naenkrat je počil top. Gospa se je zdrznila, prebledela in skočila po koncu. Tedaj je počil drugi, tretji. V vaški cerkvi sv. Martina je zaklenkal zvonec, Helena je začela trepetati, naenkrat se je začul krik in žvenket. Prestrašena gospa je pohitela k oknu in ga naglo odprla.

"Joj!" je zavreščala. Mesec je obsijaval strašno sliko. Ves breg pod Susjedom je bil posut s kopji, kosami in puškami. V temni noči so se razlegali klici in kriki. V tem prihitu v njeno sobo napol oblečen sin Gavro.

"Mati!" zakriči obupano, "izgubljeni smo. Kmetje so napadli grad."

"Naj napadejo!" je zakričala gospa Helena besno in oči so ji zažarele, "brani se bomo."

"Zaman," odvrne mladenič, "že sekajo s sekirami grajska vrata in plezajo po lestvah na zid."

"S topovi nad pse!" je zakričala Helena.

"Zaman. Saj Peter strelja in Petričevič mu pomaga. Kroglja prevrže deset ljudi, sto novih pa vstane."

Ostreje je zaklenkal zvonček, močnejše zakričala množica; zdaj se čujejo puške, zdaj topovi; naenkrat nekaj tresne in začuje se gromovito kričanje. Vrata so razbita, razjarjeni kmetje se vsujejo v grad. Bled, krvav prihiti Petričevič v sobo.

(Dalje prih.)

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podpornica organizacija v Združenih Državah Ameriških je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Ill.

POSUJE ŽE 38 LET.

Glavni urad v lastnem domu: 1004 No. Chicago St., Joliet, Ill. SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA DO \$3,000,000.00.

SOLVENTNOST K.S.K. JEDNOTE ZNAŠA NAD 100%.

K. S. K. Jednota ima nad 24,000 članov in članic v odraslem oddelku in nad 12,000 članov in članic v mladinskem oddelku. ....

Skupno število krajevnih društev čez 200.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 38-letnega obstanka nad \$4,000,000.00.

Geslo K. S. K. Jednote je: "Vse za vero, dom in narod!"

Ce se hočeš zavarovati pri dobri, poštenu in bogati podporni organizaciji, zavaruj se pri KRANJSKO-SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruje se lahko za \$250.00; \$500.00; \$1000.00; \$1500.00 in \$2000.00 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K.S.K.J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelk je zelo nizek, samo 15c v razred "A" in 30c v razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina v vsakim dnevem narašča. V slučaju otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača \$1000.00 posmrtnine.

CENTRALNA BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruje se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asement primerno nizek.

DVAJSET-LETNO ZAVAROVANJE:

K.S.K.J. je prva slovenska podpornica organizacija v Ameriki, kjer se član(ice) lahko zavarujejo samo za 20 let, proti primeroma nizkemu mesečnemu asementu. Po preteku 20 let ne plačujejo nič več posmrtninskega asementa. V slučaju smrti se takoj izplača njihov posmrtnina.

70-LETNA STAROSTNA ZAVAROVALNINA:

Vsak član(ica) K.S.K.J. ki doseže 70 let svoje starosti je upravičen(a) do 70 let starostne podpore oz. je prost asement.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te močnejše organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski uveljavljeni v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega h tej slovenski katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 55. let. — Za nadaljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 NO. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

O TEM IN ONEM

BAJNE ŠTEVILKE

Inflacije po svetovni vojni so nas naučile računati tudi z večjimi številkami in danes ve že vsak otrok, kaj je milijon in milijarda. Znanost, ki se najbolj postavlja s tem, da skuša vse stvari zmeriti s svojim merilom, pa pozna še mnogo večje številke. To so številke, ki jih kaj težko doumemo, predstavljati pa si jih sploh ne moremo.

Začnimo kar pri najmanjšem. Najmanjši deček, ki ga je znanost doslej zaznala s svojim bistrim očesom, je silno majhno električno zrnce — elektron, ki je del najmanjšega delca vsake materije. Najmanjši del vsake snovi nazivamo atom. Atom pa sestoji iz dveh delov: iz takozvanega jedra in še drugih delcev, ki ga obkrožajo z velikansko hitrostjo in te najmanjše delce imenujemo elektrone. Po sedanjih računih bi meril približno en elektron eno milijoninko ene milijoninke milimetra ali z drugimi besedami tisoč milijardni del milimetra. Drugo pravo nasprotje tega najmanjšega delca pa bi bilo, v kolikor moremo doslej zaznati, vseмирje. Znani učejnik Einstein je dokazal, da vseмирje kljub temu, da človek tega ne more pojmiti, ni neskončno, ampak da je neke vrste omejena celota. Kako veliko pa naj bi bilo torej vseмирje? Po dosedanjih računih bi imelo doslej zaznavno vseмирje približno premer milijon bilijonov kilometrov, število bi torej imelo 18 ničel.

Za kolikokrat je torej vseмирje večje od najmanjšega delca elektrona? Število, ki bi označilo to razmerje, bi imelo 42 ničel, ali kakor pravimo: vseмирje je septiljonkrat večje, kakor njegov najmanjši delec. Te silne številke pa nam ne povedo še ničesar. Zakaj ničle same ne morejo dati človeku prave predstave. Pravo predstavo moremo dobiti le, če poiščemo velikost, ki je nekako v sredi med obema tema; torej velikosti, ki je prav tolikokrat manjša od vsemirja, kolikorkrat je večja od najmanjšega delca — elektrona.

To srednjo velikost ima približno zemlja. Zemlja je namreč desetsekstiljonkrat večja od elektrona. Hkrati pa je desetsekstiljonkrat manjša od vsemirja ali z drugimi besedami: Ako bi imeli toliko zemelj, kolikor jih predstavlja število, ki ima na levi 1, za tem pa 37 ničel, potem bi s temi zemljami napolnili vseмирje. Sedaj pa poiščemo še enkrat srednjo velikost med zemljo in elektronom. Tak predmet bi imel premer ene desetinke milimetra, t. j. približno velikost čisto mlade bolhe. Ta bolha je prav tolikokrat več-

ja od elektrona, kolikorkrat je večja zemlja od drobnega telesca mlade bolhe. Nadaljno primeroma bi lahko našli, če bi vzeli srednjo velikost med to malo živalico in vso zemljo. To srednjo mero bi imela krogla, ki bi imela v premeru 170 cm, torej približno toliko, kolikor znaša povprečna višina človeka. Človek je torej približno prav tolikokrat večji od skoro nevidne mlade bolhe, kolikorkrat je zemlja večja od njega.

Ti primeri šele približno pokazujejo, kakšne bajne velikosti in kakšne bajne najmanjše delce premore naš svet.

HAKENKREUZ

Hakenkreuz, znak hitlerjevcev, znamenje reakcije in proti-židovskega pokreta, velja zdaj za izrazito arijski simbol. To da tako razlaga je zmotna. Za arijski simbol ga je namreč izdajal v svoji lažnanstveni razlagi šele Nemeec Quido List leta 1910., in šele pod dojemom, ki so ga vzbujale Listove domneve, je bil sprejet ta prastari znak na praprot antisemitskih društev. Hakenkreuz, ki se imenuje v sanskritu svastika, je bil razširjen že v 3. stoletju pred Kr. po Kitajskem in Japonskem. Na ta znak pa naletimo tudi na Malajskih otokih, v srednji Afriki, v Sudanu, na Obali slonove kosti, v lesenih plastikah v Kongu, v Ameriki in med Indijanci plemenov Pueblos.

Ne gre torej za nobeno tipično arijsko znamenje. Hakenkreuz pa ni znan semitskim narodom, niti prebivalcem Avstralije. V indijskem budizmu je ta znak z ogli v levi smeri simbol rasti in sreče, z ogli v desni smeri pa simbol propada in smrti.

USPEŠEN VSAKOKRAT

Komu množice najbolj ploskajo? Tistemu, ki dosega uspehe. To je vzrok, da je Budweiserjev sladni sirup tako priljubljen in da se vedno več in več tisočev obrača k njemu, zato, ker prinaša učinke.

Nikoli ne spekulirate, kadar kupite Budweiserjev slad. Vedno je enoten — vedno zanesljiv — vedno čist. 75 letne sladne izkušnje za tem izdelkom pojasnijo njega kakovost.

Natančni in izbiri kupci uporabljajo Budweiserjev slad. Vedno namreč, od kod prihaja in kdo ga izdeluje. Naj vam vaš trgovec prinese kanto Budweiserja. Preizkusite ga in videli boste razliko med njim in vrsto, ki jo zdaj uporabljate. Prodaja se povsod.

V uradu "Amer. Slovenca"

—lahko kupite Money Ordre od American Express Company;

—lahko pošljete denar v stari kraj po dnevnem kurzu;

—lahko plačate vaše račune za luč in plin;

—lahko dobite raznovrstne informacije kot:

—o potovanju v stari kraj, ali kamorkoli, in

—o dobavi povratnega dovoljenja za priti nazaj iz starega kraja;

—o dobavi potnih listov, bodisi jugoslovanskih ali ameriških;

—izdelujemo vsa notarska dela za tu in stari kraj, kakor tudi prestave na slovenski in angleški jezik

Se priporočamo!

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd ST.,

CHICAGO, ILL.

Sirite "Amer. Slovenca"!

Društva

ki oglasijo svoje prireditve, veselice, igre, itd. v

AMERIKANSKEM SLOVENCU

imajo vsikdar dobro udeležbo in dober uspeh.

"AMER. SLOVENCA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa mnogi naši rojaki po vaši okolici.

Oglaševalne cene v "Am. Slovencu" so zmerne.

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premaio.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

SUCH IS LIFE—

SNAP-SHOOTING THE MILLENNIUM